

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám földszint (Arany Bika-bérlház). — Telefon: 113 (7 mellék-állomás). Szerkesztéségi hivatalos órák délután 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO

Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám. Arany Bika-bérlház) félemlét. Telefon: 113 (7 mellék-állomás). — Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

A megegyezés felé

Tildy Zoltán köztársasági elnök vasárnap, amikor a külföldi újságírókat fogadta, a nemzetközi helyzetre vonatkozóan feltett kérdésre is felelt. Hangsúlyozottan mondotta: Az egész emberiség érdekének tartom, hogy mindegyik fél végleges megegyezéssel rendeződjék.

Az elnök ebben a válaszban a Kis-Magyarország kívánságának is kifejezést adott, hiszen ha valakinek, úgy a háborúsújtotta, még csak most felépülő kis-Magyarországnak érdeke, hogy béke uralkodjék a földön, hogy a felmerült ellentétek békés megegyezéssel kiegyenlítessenek és a béke nemzetközi légkörében zavartalanul folytathassa a magyar demokrácia kiépítését és az országépítés nagy munkáját.

Ebben az órában és elgondolásban örömteljesen hat az a hír, amely ilyen megegyezéssel elrendezés reményét kelti fel egy igen időszerű kérdésben, az európai gazdasági program kérdésében.

Mint tudvalevő, Marshall amerikai külügyminiszter két héttel ezelőtt az Egyesült Államok készségeit fejtette ki Európa gazdasági újjáépítésére. — Marshall úgy látta, hogy a világ gazdasági helyzetének helyreállítását csak közös akarattal és együttműködéssel lehet megoldani. Az eddig felmerülő teóriákkal szemben a Marshall elgondolás azon alapszik, hogy nem egyes országokat kell támogatni, hanem Európát, mint egységet, illetve benne minden államot. Persze, döntő kérdés, hogy a nagyhatalmak meg tudnak-e egyezni a közös programban és hogy ennek a programnak a végrehajtása olyan lesz, hogy nem irányul egyik hatalom ellen sem és nincs politikai háttere. Ezért figyelte feszülten az egész világ, hogy a Szovjetuniónak a részvételét nem akarják-e mellőzni a terv elindítóit? — A nemzetközi béke barátainak megelégedésére szolgál, hogy a Szovjetunió bevonásával kívánják már a bevezető tárgyalásokat megkezdeni és a brit és francia kormányok meghívták a szovjet kormányt, hogy vegyen részt azon az értekezleten, melyen a Marshall-tervet tárgyalják meg. Ugyancsak nagy meglepetést kelt az a tény, hogy a szovjet kormány nem zárkózott el a közös program megbeszélése elől és késznek mutatkozott, hogy résztvesz a megbeszélésben. A szovjet kormány békekészségének és a közös európai érdekek iránti megértésnek ad hangot akkor, amikor egyetért azzal, hogy — mint a moszkvai hivatalos jelentés mondja — a mostani pillanatban az európai országok főfeladata a háborútól szétrombolt gazdasági élet lehető leggyorsabb újjáépítése és továbbfejlesztése. A szovjet kormány a legnagyobb jóindulattal adott tanúságot ezzel a megállapításával, holott még nincs is részletes tudomása a terv kivételéről és a gazdasági segítség feltételeiről. Mindenesetre már maga az is nagy jelentőségű, hogy a

Tudósítás újabb hadifogolyszállítmányok érkezéséről

A szovjet kormány elfogadta a meghívást a Marshall terv megvitatását célzó értekezletre

Moszkva. (AFP): Mint a Tass hírszolgálati iroda jelenti, a szovjet kormány elfogadta a francia-brit meghívást és résztvesz a június 27-én kezdődő párisi háromhatalmi értekezleten.

Moszkva. (Tass): Peterson moszkvai brit nagykövete és Charpentier moszkvai francia ügyvivő átnyújtották a brit és a francia kormányok jegyzékét és meghívták a szovjet kormányt, vegyen részt azon a külügyminiszteri értekezleten, amelyen az Egyesült Államok részéről az európai országoknak nyújtandó támogatást beszélük meg. — A szovjet kormány a francia kormányt a következő jegyzékben válaszolt június 22-én:

A szovjet kormány megvizsgálta a francia kormány június 19-én kelt jegyzékét az európai gazdasági program kidolgozásának kérdésében Marshall külügyminiszternek a har-

wardi egyetemen tett bejelentésével kapcsolatban, amely kérdésről a brit és a francia külügyminiszterek között Párisban megbeszélések folytak. A szovjet kormány egyetért azzal, hogy a mostani pillanatban az európai országok főfeladata a háborútól szétrombolt gazdasági élet lehető leggyorsabb újjáépítése és továbbfejlesztése. Nyilvánvaló, hogy a feladat megoldását megkönnyíti az, hogy az Egyesült Államok az említett célokra segítő készségeit rendelkezésre bocsátja, tekintettel arra, hogy az Egyesült Államok egyáltalában nem csökkent, hanem a háború folyamán megnövekedett hatalmas gazdasági lehetőségekkel rendelkezik. Bár a szovjet kormányt e pillanatban nincsenek információi az Egyesült Államok részéről az európai országoknak nyújtható gazdasági segítség természetéről és feltételeiről, illetve azokról a szempontokról, amelyeket a francia és a brit kormány felvett tanácskozáskor megvitatottak, a szovjet kormány mindazonáltal elfogadja a francia és a brit kormány javaslatát s ezzel hozzájárul ahhoz, hogy résztvegyen a három külügyminiszter értekezletén. A szovjet kormány véleménye szerint ezt az értekezletet Párisban lehetne megtartani június 27-1 kezdettel.

Hasonló szövegű jegyzéket juttatott el a szovjet kormány a brit kormányhoz is.

London. Bevin külügyminiszter az alsóház hétfői ülésén közölte, hogy a Szovjetunió elfogadta a Marshall-terv megvitatására szóló meghívást. A megbeszélések pénteken Párisban megkezdődnek s Bevin annak a bizakodásának adott kifejezést, hogy az értekezletnek kedvező eredményei lesznek.

Szakasits Árpád megérkezett Budapestre

Budapest. Szakasits Árpád h. miniszterelnök, a Szociáldemokrata Párt főtitkára több mint kéthetes külföldi tartózkodás után hétfőn délután visszaérkezett Budapestre.

Ünnepélyes fogadtatás volt a pályaudvaron és a párt központjában is. Itt a párt vezetésénél Böhm Vilmos stockholmi magyar követ üdvözölte. Szakasits Árpád megpattint szavakkal köszöntö meg az üdvözlést. A felelősségre roppant sulya alatt tértem vissza, mondotta többek között. Módomban volt kint közvetlenül is érezni a világrengő hatalmas mérkőzésnek viharát jelző előszelét. En csak hitemben megszilárdulva tértem vissza, mert tudom, hogy itt egységes, nagy, mindenre elszánt párt dolgozik a magyar demokráciáért. Ha kétségeim lettek volna az iránt, hogy erre a pártra szükség van, mint önálló független pártra, akkor ezek a kétségek eloszlottak volna. Igenis ennek a pártnak meg kell maradnia, minden veszen és viharon át és be kell töltenie történelmi rendeltetését. Ismétlem, hogy roppant sulyos felelősség érzetével jöttem haza és hiszem benne, hogy urra tudunk lenni a politikai és gazdasági nehézségeken és kivesszük az országot ebből a sulyos helyzetből.

BELPOLITIKAI HÍREK

Rákosi Máttyás vasárnap Szarvaskaton beszédét mondott

A belpolitikai helyzettel kapcsolatban Rákosi kijelentette, hogy ha a Szabadság Párt így folytatja működését, megkapja a néptől, ami neki kijár. Hangoztatta, hogy a Kommunista Pártnak nincs féltékenysége a tisztaság és titkos választásoktól és csak az a kérése a többi pártokhoz: válogassák meg jól képviselőjelöltjeiket. — A választásokon össze kell fogni a demokratikus erőket olyan szövetségé, mely együtt veszi fel a harcot a nép ellenségeivel. Rákosi végül kijelentette, hogy aratás után azonnal meg kell tartani a választásokat.

Kéthly Anna a Szociáldemokrata Párt kereskedői kongresszusán beszédet mondott és kijelentette, hogy a kereskedői tábort a dolgozók osztályához tartozik.

Ries István igazságügyminiszter vasárnap beszédét mondott

Kijelentette, hogy nagy változások végrehajtására van szükség ahhoz, hogy Magyarország megindulhasson a demokrácia és felemelkedés útján. Követeljük az új választást, de nem a régi választójogi törvény alapján. Nem akarunk senkit megfosztani a választói jogosultságtól, de em akarjuk azt sem, hogy a demokráciába olyanok avatkozzanak be, akiknek sem-

Tildy Zoltán köztársasági elnök fogadta a külföldi sajtó képviselőit és személyesen cáfolta meg az álhíreket

Balatonlelle, jún. 22. Tildy Zoltán köztársasági elnök vasárnap délelőtt Balatonlellén fogadta az angol és francia sajtó magyarországi tudósítóit. Az újságírók családja körében látogattak meg a köztársasági elnököt.

Tildy Zoltán — akinek balatonlellei üdülését egy nemrég végrehajtott sikeres fogmúrtás tette szükségessé — elmondotta a külföldi újságíróknak, hogy kedves időtöltése a horgászás. Szombatban különösen eredményes napja volt.

Később a tudósítók felvilágosítást kértek az elnök személyére vonatkozó egyes, külföldön terjedő híresztelések tekintetében.

Mosolyogva, csendes határozottsággal cáfolta meg sorjában az elnök lemondásának hírét; azt a hírt, hogy pénteken hajnalban jelenlétében rendkívüli minisztertanácsot tartottak. — Pénteken hajnalban nyugodtan aludtam és egyetlenegy minisztert sem láttam — mondotta az elnök. — Magyarországon egyébként sem a köztársasági elnök jelenlétében tartják a minisztertanácsokat. Semmiféle különleges biztonsági intézkedést nem foganatosítottak. En ilyenmóton egyébként sem szeretek, — nem is tudnám elviselni akár Budapestben, akár másutt.

A nemzetközi helyzetre vonatkozó kérdésre komoly hangon felelt az elnök: — Az egész emberiség érdekének tartom, hogy minden kérdés végleges megegyezéssel rendeződjék.

Az egész emberiség érdekének tartom, hogy minden kérdés végleges megegyezéssel ren-

deződjék. A tudósítók közvetlen és nagyértékű emberi megnyilvánulás benyomásával és egy szép balaton délelőtti kedves emlékekkel tértek vissza a fővárosba.

A köztársasági elnök fogadta a „Világosság” felelős szerkesztőjét, aki előtt kijelentette, hogy Jékely több mint egy éve elvesztette bizalmát, s mint mondotta, az utóbbi hónapokban már csak azért túrta a kabinetiroda élén, mert úgy volt, hogy Hágába megy követnek. Elutazása előtt azonban azt állította, hogy kormány megbízásból — ellenőrizni megy a külföldi követségeket. Nekem azt állította, mondotta az elnök, hogy Rákosi h. miniszterelnök sürgeti az utazást; Rákosi-nak viszont azt mondta, hogy én sürgetem, menjen ellenőrizni a követségeket. Jékely nem volt jó viszonyban Nagy Ferencsel és Varga Bélával. Sok mindent hallottam magánéletéről s ez is közre játszhatott abban, hogy

Bárános miniszter az időszerű kérdésekről

A felsőduanántúli földművelésügyi tanács rábapordányi gazdanapján Bárános Károly földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy ki kell építeni a földművelésügyi tanácsok vármegyeyel és községi tagozatait is, hogy még szorosabb legyen a kapcsolat a földművelésügyi kormányzat és a falu népe között. Legfontosabb feladat az újjazdák megsegítése. Az agrároló azonnali megszüntetése nélkül

itt hagyta az országot. Ahogy ismerem őt, külföldön ő fog első sorban lebukni. Nagy Ferenc búcsújának oka az volt, hogy túl kicsinynek bizonyult az eseményekhez. Nem volt ítélőképessége. Megszédítette a hatalom. — Varga Béla nem tudott egy politikai gondolatmenetet végig vezetni, kapkodott. Szeszélyes volt.

A köztársasági elnök kijelentette ezután, hogy a nemzet ügye elsősorban azt kívánja, — hogy a külpolitikát úgy irányítsuk, hogy a Szovjet Unió teljes bizalmát megnyerjük. Ne háborúra spekuláljunk, hanem bizunk a békében. Akik a háborús kalandtól várják a fordulatot, azok nem tudják, hogy milyen erős a Szovjet Unió.

— A jövő csak a demokratikus irányzat kiteljesülése lehet. Balra kell menni, de az egész népet magunkkal kell vinni, — fejezte be nyilatkozatát Tildy elnök.

képzeltető el. Vagy a mezőgazdasági áratok kell javítani, vagy a mezőgazdasági árákhoz kell arányosítani az iparcikkek árait. A búzaárak kérdésében még nem történt végleges határozat. A terv az, hogy beszüntessék a búza árát csak a 15 holdon felüli gazdákat kötelezik. A beszüntetett búza ára 60, a többi 80 forint lesz. Természetesen megszűnik a dézma és visszatér a vámórlési rendszer.

erősítésünkkel külső segítség is párosulna és a megenyhült légkörben mi is nyugodtabban láthatnánk neki az országépítés nagy munkájához.

terv a három európai nagyhatalom közös megbeszélése alá kerül, mert így megvan az európai program közös kidolgozásának lehetősége. Nálunk Magyarországon most kezdődik a hároméves terv vég-

rehajtása, nagy könnyebbé válna számunkra, ha a nagy belső erőfeszítésünk kezdete egybeesne a nemzetközi légkör megenyhülésével és a közös európai gazdasági program felállításával, mert így a belső

Igazolvány képek
HORVÁTH FOTÓTÓL,
Simonffy utca 1/b.

ESŐ UTÁN KÖPENYEG
munkáselődadás

mi közül a demokráciához. Mi, Szociáldemokrata Párt, ragaszkodunk függetlenségünkhöz és önállóságunkhoz és a választásokon, mint önálló és független párt, külön listával megyünk.

Rajk László belügyminiszter a Magyar Kommunista Párt sárbogárdi nagygyűlésén kijelentette, hogy nem tűrhető, hogy egy szűk réteg az ország dolgozó népének verejtékéből élőködjék. Ezt az országot romjából munkások, parasztok és dolgozó értelmiség építették újjá. Az 6 sorsukon kell javítani. — Kijelentette, hogy az ipari munkásság részére augusztus 1-ével új kollektív szerződés lépnek életbe; a tisztviselőknek pedig augusztus 1-től 20%-os fizetésemelést engedélyeztek. A parasztság nélkül nincs újjáépítés, nincs demokrácia, nemzeti felemelkedés; ezért szükség van megújított Kiszgazda Pártra,

CSOKONAI SPINÁZ
24-én, kedden 8-kor

amellyel együtt lehet dolgozni. Minden demokratikus pártnak nagy nemzeti egységben kell összefognia. A mezőgazdasági munkálatok befejezése után ki kell írni a választásokat. — A demokratikus pártok ne egymás ellen küzdjenek a választásokon, mert abból csak a reakció húz hasznot. Létre kell hozni a demokratikus pártok nemzeti egységét, szemben a nép ellenségeivel, a nemzet árulóival.

A Zsidó Egység Demokratikus Hitközségi Pártja vasárnap Budapesten választói nagygyűlést tartott, amelynek szónoka, Stöcker Lajos többek között kijelentette: A magyar zsidóságnak bele kell kapcsolódnia a hároméves újjáépítési programba, mert másként a magyar zsidóság élete és jövője el sem képzelhető. Csak a demokrácia megerősödésével képzelhetjük el a mi létünket — mon-

AFOLLO MOZI
Elsülyedt világ

postára címe a 148/10 táborból. Vigh Gyula szüleinek és menyasszonyának a 148/28 táborból. Suta József zls. Széchenyi u. 13. sz. alá Bakuból. Fekete Mihály apósának Török Bálint u. címe a 148/26 sz. táborból. Stefan István karp. örm. feleségének a 148/4 táborból. Stefan János feleségének Fazekas M. u. 5. sz. alá a 148/4 táborból. Székelyhid Pál szüleinek a 147/28 táborból. Penyige József szüleinek a 148/3 táborból. Kertész Sándor feleségének a 148/28 táborból. Gyenge Ferenc családjának a 148/28 táborból. Balázs Zoltán édesapjának Nyilastelep Hold u. 6. 148/28 táborból.

Gerő Ernő közlekedési miniszter betegszabadságra ment. Távollétében Rákosi Mátyás helyettesíti.

Az új miniszterek és követek kinevezéséről még e héten dönt a minisztertanács, mely a hét második felében ül össze. Legfontosabb kérdés itt a még mindig gazdátlanul álló külügyi tárca betöltése. E kérdések szerepeltek a Kiszgazda Párt politikai bizottságának tegnapi ülésén is.

Értekezlet a kisiparosok és kiskereskedők társadalombiztosításáról

A népjóléti miniszter értekezletre hívta össze a népjóléti minisztériumban a kisiparosok és kiskereskedők társadalombiztosítása kérdésében az összes érdekképviseleteket. A miniszter az értekezleten nagy vonalakban ismertette az erre vonatkozó rendelettervezetet, amelynek kidolgozásához 1945 őszén hozzáfogtak; az infláció azonban megakadályozta a nagyobbrendű rendelet életbeléptetését. Az értekezlet résztvevői megvitaták a kisiparosok és kiskereskedők biztosításával

Tildy Zoltán köztársasági elnök a debreceni Aratóünnepen

Vasárnap Debrecenre irányul az ország közvéleményének figyelmé. A legmagyarabb városban a Tiszántul parasztsága egymásnak találkozott, de ugyanakkor megjelennek a magyar politikai élet vezető politikusai. A politikai nagygyűlés mellett, melynek vezérszónoka Dinnyés miniszterelnök lesz, különös jelentősége lesz az Új kenyér ünnepe, melyen a magyar köztársaság első polgára, **Tildy Zoltán** is megjelenik. Amilyen bizalommal és szeretettel emelte őt az egész nemzet egységes akarata

Vigszínház
mozi

Debreceben először a legizgalmasabb kalandortörténet:

Pamiri sakálok
A hegyek karavánfosztogató banditái elleni kemény küzdelem filmje!

Az orosz hadjárat

kapcsolatos kérdéseket. A megbeszélésen a kisiparosok és kiskereskedők nemzetgyűlési képviselői is résztvettek.

közel másfél esztendővel ezelőtt az elnöki székbe, olyan bizalommal teszi most le kezébe az Új Kenyert Tiszántul népe. Szimbolum lesz ez a lélekemelő mozzanat: a magyar föld népe az államfő útján ajánlja fel fáradságos munkájának gyümölcsét az ország dolgozó népének. Az Aratóünnep jelentőségét még külön emeli az a tény, hogy az Elnök beszédét mond az Új Kenyér átvétele után. Beszédét, melyet rádió is közvetít, fehérszánt érdeklődéssel tekint Tiszántul népe.

Vasárnap 1110 hadifogoly érkezett

Egyre sűrűbb ütemben folyik a hadifoglyok hazaszállítása. Szombaton Focsnán felől jött szerelvény Debrecenbe 1500 hazatérővel, **vasárnap este pedig Máramarosziget felől érkezett 1100 hadifogoly.** A foglyok jó egészségben voltak. Legtöbbjük katona, de volt közöttük néhány munkaszolgálatos és civil is. A foglyokat a Pavillon lakatnyában fogadták ünnepélyesen.

A vasárnap érkezett hadifoglyok névsora: (debreceniek és a környékiek) Gergely Antal Hajduböszörmény, Dudás András Nyiregyháza, Zombó László Hajdunánás, Kerékgyártó Béla Debrecen, Bihari Gábor Püspökkladány, Kabai János Bihar Derecske, Kolompár Miklós Balmazújváros, Rác Sándor Hajduböszörmény, Szabó Gábor Hajduduház, Blum Mór Hajdudorog, Szekeres Sándor Debrecen, Flórián István, Haraszti Gyula Derecske, Hudák János Debrecen, Vigh Lajos Püspökkladány, Vena Ferenc Püspökkladány, Villás Kálmán Debrecen, Kovács József, Kovács László Debrecen, Koska Mihály Nyiregyháza, Lovas István Hajduböszörmény, Szántó László Debrecen, Telaki Gábor Hajduböszörmény, Szunyogh László Hajdunánás, Dávid József Derecske, Bökönyi János Nádudvar, Kóvér Gyula Ujléta, Benze Tivadar Nagyléta, Nagy Sándor Debrecen, Pincés Sándor Hajduszoboszló, Jenei Béla Nyiregyháza, Valent István Nyiregyháza, Varga Miklós Hajduböszörmény, Szendrei Antal Nyirboghány Tóth László Debrecen, Severa Jakab Debrecen, Saca János Ujfehértó, Szabó Imre Hajduböszörmény, Ambrus Antal Hajdunánás, Balogh Gábor Földes, Mészáros György Nyirugos, Patai József Tiszacséze, Szabó János Debrecen.

Debrecenbe érkeznek:

Garami János feleségének Debrecenbe, Ozora 20. Puzsga Sándor anyjának Hatvan u. 2. 74.449/6. Fábri István tanító feleségének 401/4. Vágó András banktisztviselő édesanyjának és menyasszonyának (Máramarosziget), Biró Mihály feleségének Benyáts áruház, 138/2. Weisz Sándor feleségének, 15. Vörös János feleségének, 7806. Czipo László családjának, 7117/1. Végvári József feleségének, 7117/1. Boldog László szüleinek 7117/1. Veres János kerkégyártó Téglyáskert, vendéglő, 24. Farkas István feleségének, 117/15. Virág Sándor közműves feleségének, (Setura). Bodnár Nándor édesanyjának, 117/15. Farkas István szüleinek Darabos u. 117/15. Beke Tibor feleségének Hortobágyi út 8. 7117/12. Farkas István szüleinek Kandia u. 8. sz., 7117/12. Lévai Sándor szüleinek.

15. Dr. Makó István feleségének és szüleinek, 72. Vágó István édesapjának, (Máramarosziget). Halász Lajos feleségének, 469/6. Makó István orvos feleségének, 774. Kocsán István szüleinek, 7140/1. Fazekas István postatiszt édesanyjának Postahivatal, 117/15. Gyarmati Miklós szüleinek, (Oránki). Szabó Gábor Szabó Józsefnek Maróthy György u. 6. alá a 148/4 Novorizingszkból. Vigh Gyula anyjának Teleki u. 28. alá a 148/27 krasznodári táborból. Rác Imre feleségének Piac u. 28. alá a krasznodári 148/27 táborból. Szabó András feleségének Kigyó u. 30. alá a 148/2 táborból. Egyedi Miklós karp. örmester feleségének Veres u. 6. alá a 148/3 krasznodári táborból. Sánta József műszerész feleségének a 7143 táborból. Szabadkai József banktisztviselő Csillag u. 58. sz. alá feleségének a 7148 táborból. Horog László szüleinek Irén u. 28. alá a 136/3 táborból. Szántó Lajos borbély feleségének a 333/6 táborból. Pável Béla feleségének a 333/6 táborból. Székelyhid Pál közműves édesanyjának a 333/3 táborból. Nagy Ede vaguti tiszt anyjának Ovoda u. 11. szám alá a 148/9 lágérből. Maisai József testvérének a 148/8 táborból. Molnár István örvetelő feleségének a 148/8 táborból. Horváth Ferenc hdgy feleségének Biró u. 3. sz. alá a pagkovi körházból. Deceki Jenő Komárom u. 12. szám alá feleségének a 148/28 táborból. Gém Ernő szüleinek a 148/25 táborból. Rataj Sándor gzkv. feleségének a 148/11 táborból. Huszár György édesapjának és nővérének Nagy-

Ujabb 2000 hadifogoly érkezett

Hétfőn este Máramarosziget felől 2000 magyar hadifogoly érkezett a debreceni átvevőállomásra. A hadifoglyokat több ezer főnyi közönség várta az állomáson. Az érkezők között több debreceni és környéki is volt. A hazatérőket ma fertőtlenítik s este indítják őket otthonukba. A hadifoglyok között 60 tiszt is

Ortutay miniszter a pedagógusok helyzetének javításáért

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetének decemberi csoportja a Somlóvidéki Tanítóegyesülettel és az alkalmi munkásszervezetekkel karöltve pedagógus- és munkástalálkozót rendezett Szilvásváry Károlynak, az első magyar tanítóegyesület alapítójának sírjánál.

Az ünnepség műsorában Ortutay Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter szölt az egybegyűlt pedagógusokhoz és munkásokhoz:

— Szilvásváry Károly volt az, aki először foglalkozott a magyar pedagógusok szakmai és szociális kérdéseivel. Ő mutatott utat olyan forradalmi gondola-

tok felé, amelyeket csak száz év múlva sikerült a magyar demokráciának megvalósítania. Az ő példája alapján olyanokra akarjuk nevelni pedagógusainkat és rajtuk keresztül egész népünket, hogy valóban a magyar demokrácia őrzői és fejlesztői legyenek.

— Itt jelentem be először, hogy a kultuszminisztérium én kezdeményezésemre kidolgozta a külön pedagógus-státus tervét. Ezt a közeljövőben a Nemzetgyűlés elé terjesztem és minden erőmmel azon leszek, hogy mihamarabb törvényerőre emelkedjék. Ez a státus a bírói státussal lesz egyenlő.

Ortutay Gyula kultuszminiszter megbeszélése az ifjúsági szervezetek vezetőivel

Az elmúlt nap Ortutay Gyula kultuszminiszter az összes ifjúsági szervezetek vezetőivel megbeszélést folytatott.

A kultuszminiszter az ifjúsági vezetők előtt ismertette az ifjúság demokratikus továbbnevelésével kapcsolatos terveit, majd meghallgatta az ifjúsági egyesületek eddigi munkájának eredményeit és kívánásait. Közölte: hogy már a jövő tanévben az általános és középiskolákban a tanulmányi színvonal emelése érdekében tanulmányi versenyt indít az iskolák és tanulók kö-

A Tiszántul egyes részein már aratnak

Erőss János közellátási miniszter nyilatkozott a kenyérellátásról. Közölte, hogy a kenyérffronton a mélyponton túl vagyunk és a kenyérellátás megoldottan tekinthető. Budapestnek 9 napra való kenyere van és addig megérkezik az ameri-

Horváth János kihallgatása az összeesküvők bűnperében

A népbíróság Jankó tanácsa hétfőn folytatta Mistéth és társai bűnperének büntérgyalását, Horváth János volt nemzetgyűlési képviselő, a Parasztszövetség vezetője igazgatója kihallgatására került sor.

A vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mindent tagad rendőrségi vallomásából és azt állítja, hogy más jegyzőkönyvek elébe tartása miatt nem tudott a nyomozó szerveknek ellenállni. Azért ismert el mindent.

A tanácselnök megállapítja, hogy ez a védekezés tarthatatlan.

Horváth azonban kitart tagadása mellett, azután is, hogy Vataj Lászlóval az elnök elisméltette főtárgyalási vallomását.

Horváth tagadta azt is, hogy a magyar közösségben felavatták volna. Azt is tagadta, hogy a nemzetgyűlési képviselő, a városatyák, közösségi szemponttól való osztályozást elvégezte volna.

A tanácselnök szögyenletesnek minősítette magatartását és bejelentette, hogy szembesíteni fogja a Donáth-féle per vádlottjaival.

Szünet után Horváth János vádlott előadja, hogy átmenetileg a közigazgatási csoportot ve-

zetten, majd h. igazgató lett. Szabályos ügyvezetés folyt, de voltak napok, amikor csak „smir” könyvelést végeztek. Tagadta hogy Kiss Sándor esküvőjére 15 ezer forintot, butorszámálmira pedig 16 ezer forintot folyósítottak. Az elnök kérdésére Horváth kijelentette, hogy a népbíróság előtt azért nem másította meg ezzel kapcsolatos vallomását, mert ezt „lényegtelen” kérdésnek tekintette, hogy azt az ügykezelés gyorsasága érdekében írta alá Kiss Sándor nevében valamelyik alkalmazott, Kiss Sándor egyébként „git-egyletnek” tartotta a Közösséget. — A tárgyalást kedd reggel 9 órakor folytatják.

Lemond az olasz köztársasági elnök

Róma, Terracini, a nemzetgyűlés elnöke De Gasperi miniszterelnök kíséretében kihallgatáson jelent meg De Nicola köztársasági elnök és átadta a nemzetgyűlés pártjainak bizalmi nyilatkozatát.

De Nicola válaszbeszédében közölte, hogy súlyos egészségügyi állapota miatt határozta el lemondását, amelyet csak azért függesztett el átmeneti időre, hogy módot nyújtson a nemzetgyűlés számára az új államfő személyének higgadt kiválasztá-

zött. A verseny keretében külön fogja értékelni az iskoláknak és az ifjúsági egyesületeknek az újjáépítésben elért eredményeit. A felmerült kérdésekkel kapcsolatban közölte elhatározását, amely lehetővé fogja tenni, hogy az ifjúsági egyesületek vezetőiből alakult bizottság minden hónapban 10-én külön megbeszélést folytathasson az időközben felmerült problémákról, a minisztérium diákcsocialis, egyetemi és külföldi kulturális kapcsolatok ügyeivel foglalkozó osztályaival.

zött. A verseny keretében külön fogja értékelni az iskoláknak és az ifjúsági egyesületeknek az újjáépítésben elért eredményeit. A felmerült kérdésekkel kapcsolatban közölte elhatározását, amely lehetővé fogja tenni, hogy az ifjúsági egyesületek vezetőiből alakult bizottság minden hónapban 10-én külön megbeszélést folytathasson az időközben felmerült problémákról, a minisztérium diákcsocialis, egyetemi és külföldi kulturális kapcsolatok ügyeivel foglalkozó osztályaival.

zött. A verseny keretében külön fogja értékelni az iskoláknak és az ifjúsági egyesületeknek az újjáépítésben elért eredményeit. A felmerült kérdésekkel kapcsolatban közölte elhatározását, amely lehetővé fogja tenni, hogy az ifjúsági egyesületek vezetőiből alakult bizottság minden hónapban 10-én külön megbeszélést folytathasson az időközben felmerült problémákról, a minisztérium diákcsocialis, egyetemi és külföldi kulturális kapcsolatok ügyeivel foglalkozó osztályaival.

zött. A verseny keretében külön fogja értékelni az iskoláknak és az ifjúsági egyesületeknek az újjáépítésben elért eredményeit. A felmerült kérdésekkel kapcsolatban közölte elhatározását, amely lehetővé fogja tenni, hogy az ifjúsági egyesületek vezetőiből alakult bizottság minden hónapban 10-én külön megbeszélést folytathasson az időközben felmerült problémákról, a minisztérium diákcsocialis, egyetemi és külföldi kulturális kapcsolatok ügyeivel foglalkozó osztályaival.

zött. A verseny keretében külön fogja értékelni az iskoláknak és az ifjúsági egyesületeknek az újjáépítésben elért eredményeit. A felmerült kérdésekkel kapcsolatban közölte elhatározását, amely lehetővé fogja tenni, hogy az ifjúsági egyesületek vezetőiből alakult bizottság minden hónapban 10-én külön megbeszélést folytathasson az időközben felmerült problémákról, a minisztérium diákcsocialis, egyetemi és külföldi kulturális kapcsolatok ügyeivel foglalkozó osztályaival.

Tiffany angol képviselő nyilatkozata a magyarországi fejleményekről

A „Daily Worker” politikai szerkesztője beszélgetést folytatott Tiffany angol munkáspárti képviselővel, aki egy hetet töltött Magyarországon, az ottani helyzet tanulmányozásával, — hogy részvevessen az angol alsház magyar vonatkozású külpolitikai vitájában.

Tiffany kijelentette, hogy az összes magyar pártoktól azt az egyhangzó véleményt hallotta, hogy Magyarországon csakugyan komoly államellenes összeesküvést hiúsítottak meg. Nagy Ferenc volt miniszterelnök jól tudta, hogy mi folyik, de elmulasztotta arról a kormányt tájékoztatni. Tiffanyt Dinnyés Lajos miniszterelnök,

kel, a kormány többi tagjával, képviselőkkel, munkásokkal és paraszttal folytatott beszélgetései meggyőzték arról, hogy Magyarországon nyugodtan rendezték a belső helyzetet. Tildy Zoltán köztársasági elnök kijelentette előtte, hogy a sajnálatos jelentésekkel ellentétben a legteljesebb szabadságot élvezi. — Megcáfolta a külföldi sajtónak azt a meséjét, mintha ő figyelmeztette volna Nagy Ferencet, hogy ne térjen vissza Magyarországra. Ellenkezőleg, Tildy Zoltán két ízben is telefonált Nagy Ferencnek, hogy jöjjön vissza és válaszoljon az ellene emelt vádakra.

Óry István: A parasztság az együttműködést és a haladást kívánja szolgálni

A debreceni nagy aratóünnepségek bevezetéseként június 22-én a kabai parasztság rendezett népi ünnepet az új kenyér tiszteletére. Eljöttek a szomszéd falvak küldöttsegei is zászólókkal, búzakoszorúkkal és mezey virággal díszített szekereken. Elhozták a legjobb atlétaikat, népi táncosportjukat és így ez a vasárnap ügyszólván a debreceni aratóünnep próbája volt.

A lovas legények bemutatója. Azt tapasztaltuk, a népi tánc is szolgálja annyira a testnevelést, mint a sport. Nemcsak a nagyszámú közönségnek szerezett igazán gyönyörködtetést, hanem annak is, aki táncolta. A kabaiak 18 tagú csoportja egymásután mutatta be eredeti népi táncukat: Az erdélyi gölyatáncot, mezőkomáromi és állai kettőst és a botos kanasztáncot. A nádudvariak is ügyesek voltak, úgy a leányok, mint a fiúk szép körtáncukkal emelték az ünnepség színvonalát.

Nemzeti színű zászlók alatt vonult fel a parasztság a vasárnap reggeli istentiszteletre.

Délelőtt a Független Ifjúság tartott rövid tagértekezletet, ahol a magyar ifjúság neveléséről volt szó. Az országos központ részéről Csizsák Ernő ügyvezető alelnök és Osváry György főtitkár voltak jelen.

A sport bemutatónak és mérkőzéseknek Debrecen város ifjúsága és a vidék Kaba, B-ránd, Nádudvar sportolói mérték össze erejüket és a tudásukat. A siklutas, súlydobás, magasugrás meglepő eredményeket hozott. Úgy látnak a népi sport öröndetesen fejlődik. A falusi ifjúság nem marad nagyon messze a városi mögött, sőt néha meg is előzi. Például a futballmeccsel a kabai csapat nyerte a debreceni Kinizsivel szemben 6:0 arányban.

Délután az aratóünnep résztvevői festői felvonulásban jártak körül a falut. A menet élén most nem az aratógáza ment, mint ezelőtt, hanem traktor és mezőgazdasági gépek, mintegy jelezve gazdaságunk jövő útját. Utána a népi-selejtebe öltözött lovas bandérium, majd a szekereken aratólányok és legények végelethatalan sora. Szébbnél szebb búzakoszorúkat vittek és hangos nótázásuk felrúta a falu csendjét. A menet kivonult a falu szélére, ahol már kezdődnek a mezők és a nyári ég alatt felváltak az új ezüstkalászos gazdákat. Ezek a télen végeztek el a gazdasági tanulmányt, de jelenyent és bizonyítványt csak most kaptak, mikor a tudásukról a gyakorlatban is bizonyosságot tettek.

Végül a népszerű Óry István emelkedett szószárra és mindenkit meghívott június 29-re Péter-Pálnapjára Debrecenbe. Zárószavában azt mondta: Ez a kabai özszejövetel meggyőzt arról, hogy a parasztság az együttműködést és a haladást kívánja szolgálni.

Azután paraszt fiúk és leányok állottak a mikronon elé, Petőfi és Ady verseket szavaltak és bemutatták népdal tudásukat.

Nagy tapsot kapott a pályára felvonuló gyönyörű négyestogát és Nagy Pirokska.

Az ünnepség aratóbállal fejeződött be, ahol a szomszédos falvak fiataisága a legjobb hangulatban ismerkedett egymással.

A jól sikerült felvonulás és ünnepély rendezésében Keskeny Lajos, a kabai Független Ifjúság elnöke volt a főrendező, de nemcsak az ő és munkatársainak az érdeme ez a szép nap, hanem a parasztság is. A falu megmutatta mire képes még a legnagyobb munka idején is.

A Nemzeti Múzeum értékes képanyagát is ellopta a kabai vasúti fosztogató banda

A debreceni törvényszék a közelmúltban bizonyításkiegészítést rendelt el Szegi Elemér, Szegi Imre István és Fekete Gábor kabai lakosok bűnygyében, akik a vad szerint igen sok rablást, lopást követtek el. Dr. Illyés Gábor vizsgálóbíró egy héttig volt Kabán, ahol helyszíni vizsgálatot tartott. Megállapítást nyert, hogy Szegi Elemér és társai sokkal több lopást, rablást követtek el, mint eddig isme-

retes volt. 1944 őszén, amikor a németek már menekültek és az orosz felszabadító csapatok közeledtek, a kabai állomáson, a nádudvari szárnyvonalon 300 vagont törtek fel és fosztották ki. Feltörték a Nemzeti Múzeum értékeit tartalmazó vagon, ahonnan sok értékes képet, festményt loptak el és ma sem lehet tudni, hová kerültek. A kenderesi volt kormányzó váróterem berendezése részben megkerült. A vizsgálat még tart. A munka főleg arra irányul, hogy hol lehet felismerni értékes anyagot az elvitt holmiból.

GUMIK
Ia. Külsők — Belső
gyermekkkocsikhoz.
Ragasztóki lolt és szelepez.
Olcsó női- és szabó-
varrógépek
gépszij, géptű, olaj.
VESZÉK:
Író-, varrógépet,
kerékpárt, rádiót.
Soltész, Kálmán-tér 2.

MEGNYILIK
NEUWIRTH GYULA
TEXTIL és gyermek-
ruha üzlete
a MARX házban.
PIAC- és SZENT
ANNA-UTCA SAROK.

SZILASI ANNA
kozmetikája
megnyilt. Arcápolás,
szempilla festés.
Olcsó szolid árak!
Csapó-u. 4. I. emelet.
Zálogház udvar.

Hőforrás vizet
fürdőszobához és mosáshoz
házhoz szállítok.
Megrendelhető kijelölt dohány
árudákban és 247. telefonon.

Varrógép, kerékpár eladás
Horváth Tihomér műszerész, Hunyadi-u. 16
ÍRÓGÉP javítás
karbantartás
Vétel — Eladás — Csere
MOLNÁR és RÉTI
szaküzletében.
Piac-u. 58. Telefon: 617.

A piaci ármegeállítási kérdésével foglalkozott a Nemzeti Bizottság is

A Nemzeti Bizottság tegnap dr. Juhász Géza elnöklésével ülést tartott Szilasi József javaslatára bizalmat nyilatkozta a bizottság az új kormányról és elítélte Nagy Ferenc és társainak árulását. Az NB személyi összetételében változás állott be, a Kisgazdapárt Óry István, Császár László és Reményi József helyébe Bakóczy Jánost, Fazekas Istvánt és Zöld Józsefet küldte be. A politikai megbízhatóságot igazoló küldöttség tagjai közül Molnár József és Sándor (MKP) lemondtak, helyükbe Tolvaj Sándor és Szabó II. Istvánné kerültek. Molnár József volt a küldöttség elnöke, a megüresedett elnöki tisztre Selyem Gábor (szakszervezet) került. A közigazgatási bizottság hadigondozási albizottságába a NB dr. Tihanyi Tibort, Bartha Józsefet, Marozsán Andrást és Balogh Jánost delegálta, mint kiválót tagokat. Az egyetem jogi karán működő igazolóbizottság elnöke dr. Tardí Frigyes lemondott, helyébe a Kisgazdapárt Zöld Józsefet jelölte a Nemzeti Bizottság a kijelölt tudomásul vette.

Ugyanakkor sújtotta a termelő réteget. A NB szükségesnek tartja, hogy a termelők elsősorban legyenek képviselve a piaci árakat megállapító bizottságban. A dolgozó rétegek helyzetével általánosságban is foglalkoztak a felszólalók és több visszajelzést is kaptak, mint a tejkonzervek ügyét, a kenyérhiányt. Debrecenben a télen tejkonzerveket osztottak ki 70 filléres árban. Az ár magas volt, 11.000 konzervet nem vett át a közönség. Most ingyen kívánják szétosztani. Az egészségügyi vizsgálatok során kiderült, hogy a konzervek közül, sok a romlott. A munkásság sérelmezi a kenyéradag leszállítását, s ugyanakkor azt, hogy az amerikai lisztből Budapestén zsemle sültetését engedélyezik. Elsősorban a dolgozók kenyérrel kell biztosítani.

Foglalkozott a NB a pénzügyminiszter rendeletével, amely illetékmentessé nyilvánítja a NB által kiállított bizonyítványokat és az ezek kiadását kéri beadványokat. Fenntartja azonban a NB továbbra is az igazolást kéri önkéntes megadástól a NB újjeleltési alapja számára.

A vita során felszólaltak: Selyem Gábor, Kondor Lajos, Molnár József, Ménes Sándor, Radó István, Sinaly László, Labancz András.

A NB politikai megbízhatóságot igazoló küldöttsége felülvizsgálta a rendőrséghez beérkezett fegyvertartási kérelmeket. 260 kérelmező közül ötöt elutasított. Az Országos Nemzeti Bizottság kérte az NB támogatását az ellenőrzést végző szervek munkájára. Ezzel kapcsolatban több felszólaló foglalkozott az árak kérdésével. Megállapították, hogy a piaci irányárak megszában egyszerűen akkor, amikor a textil bór stb. árak leszorítására nem történik komolyabb intézkedés. Az egyik dolgozó rétegek javára vált a piaci árcsökkenés, de

A vita során felszólaltak: Selyem Gábor, Kondor Lajos, Molnár József, Ménes Sándor, Radó István, Sinaly László, Labancz András.

A NB helytálló a Paraszt-szövetség kérelmének, hogy a Paraszt-szövetséget is vonják be a piaci irányárak megállapításába és párolólag vette tudomásul a Paraszt-szövetség felterjesztését a pénzügyminiszterhez, hogy kezdjék meg Debrecenben és környékén az aszalykár, valamint a feregkár becslését a pénzügyi hatóságok és a határrendészeknél megalkandó kárbecslő bizottságok a földadó engedése céljából.

Abonyi Gyula, volt debreceni állomásfőnök a népbíróság előtt

A debreceni Népbíróság dr. Illyés Gábor tanácsvezető elnöklete alatt hétfőn tárgyalta Abonyi Gyula, a volt debreceni állomásfőnök bűnygyét. Dr. Daróczy István népügyész háborús és népiellenes bűntettrel vádolta. A vádirat szerint Abonyi a debreceni Nagyalállomáson 1944 június 3-án, az első légitámadás és bom-bázás után olyan beszédet tartott a vasutasok előtt, „hogy nem esünk később a bombázás miatt, mégis megnyerjük a háborút” és ugyanakkor a németeket dicsérte. Egy másik beszédében, amit egy küldöttség előtt tett, azt mondta volna, „hogy nem lesz még egyszer 1919”. — Többrendbeli népiellenes bűntettrel is vádolta a népügyész, amit azáltal követett volna el, hogy rosszul bánt az alárendeltekkel, büntette őket, nem adott nekik ruhát, bakancsot, szabadságot, az előléptetésnél mellőzte az embereket.

A tárgyalást nagy érdeklődés kísérte és feszült légkörben folyt le, a hallgatóság többször közbeszólt; az elnöknek és a népbíróságnak kellett figyelmeztetni és leinteni a hallgatóságot. Abonyi tagadta a vádakat. A bombázás után a katonai vonalparancsnok

A tárgyalást nagy érdeklődés kísérte és feszült légkörben folyt le, a hallgatóság többször közbeszólt; az elnöknek és a népbíróságnak kellett figyelmeztetni és leinteni a hallgatóságot. Abonyi tagadta a vádakat. A bombázás után a katonai vonalparancsnok

A Népbíróság számos tanút hallgatott ki: Bernád Géza, Balog Imre, Kovács László, Papp Sándor, Mező I., Aszalós S., Falag István, Vass Imre stb. részben mentő, részben terhelő vallomást tettek. Pallag és Vass bizonyították azt, hogy a küldöttségnek azt mondta Abonyi, hogy nem lesz még egyszer 1918 és 1919. Több tanú elismerte, hogy őt jogosan büntették meg mulasztás miatt.

A Népbíróság hétfőn még több vádatnút hallgatott ki, majd az elnök a tárgyalás folytatását ma, kedd reggel 9 órára tűzte ki. Kedden a hétfőn meg nem jelent őt vádatnút, majd utána a védelmi tanúkat hallgatja ki a Népbíróság.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1947 VI. 24

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

Akik az arató napon a debreceni lovasbandériumban részt öhajtanak venni, jelentkezzenek az ifjúsági irodában szerda este 8-ig.

Felhívjuk az Aratónap debreceni rendezőinek figyelmét, hogy ma délután 5 órára fontos ügyben jelenjenek meg.

A vármegyei rendezők ma délelőtt 10 órakor tartják összejövetelüket.

Ma délután félőtkor ifjúsági elnöki tanács.

A balatoni nyaralású akcióban akik részt akarnak venni, haladéktalanul jelentkezzenek az ifjúsági irodában. Részvételi díj napi 4 forint.

A Független Ifjúság hajdúvármegyei központja tagjai részére svájci tanulmányutal rendez. Jelentkezhetnek paraszt származású fiúk, akik a mezőgazdasági munkában jártasak.

A Független Ifjúság csapata a mezitlábás labdarúgó bajnokság során a hajdúhadházi MADISz csapatát 7:0-ra verte meg Hajdúhadházon.

Felhívjuk a Független Ifjúság leány tagjait, hogy virágkészítésre minél többen jelentkezzenek a F. I. irodájában.

A Nemzeti Segély hajdúmegyei konferenciája

Vasárnap délelőtt tartotta a Nemzeti Segély első hajdúmegyei konferenciáját a Déri Múzeum szalókkal, dísznővényekkel és szemléltető plakátokkal feldíszített előadóteremben. Megjelent a konferencián Cseh-Szombathy László államtitkár, dr. Varga Ferenc népjóléti miniszteri tanácsos, Szász Ferenc vezérőrnagy, Molnár Győző rendőrfőkapitány.

A Himnusz elénekzése után dr. Sántha Kálmán elnök megnyitőbeszédében visszajelentette az akció kétéves debreceni múltját. Szabó Kálmán polgármester kijelentette, hogy az akciónak csak hála és köszönet jár azért a munkáért, amelyet a világháború eseteitnek, nyomorultainak felkarolásáért folytat. Szilágyi Ferenc vármegyei főjegyző a megye és vezelői nevében továbbra is sikert kívánt a Nemzeti Segélynek.

Ezután Lóós Mihály titkár előterjesztése alapján megválasztották a következő bizottságok vezetőit és tagjait: 1. a tbc elleni küzdelemre, 2. zülles veszélyének kitett, elhagyott gyermekek védelmére, 3. az ifjúság védelmére 4. a hadifoglyosokéjára.

Dr. Varga Ferenc a népjóléti miniszter kiüldötte a gyermekvédelem gyökere reformját varázslat úgy, ahogy azt a jövőben meg akarják valósítani a hároméves terv keretében.

Szabó István keresztnémetet adta az aszaly, a munkanékültség és drágaság következtében előrelélt szociális helyzetnek. Dr. Várdásy Sándor azt fejtette ki beszédében hogy a legjobb szociálpolitika a jó gazdaságpolitika. Karasz Győző a Nemzeti Segély országos vezetőségének nevében szólt a megjelentekhez majd Lóós Mihály beszámolójában számszerűleg is ismertette az akció eddig elért eredményeit.

Ezután sor került a bizottságok javaslatának előterjesztésére, amelynek során dr. Wittmann Ádám és dr. Gaál György olvasták fel a javaslatokat, amelyekhez főben hozzászóltak a hallgatóság köréből.

Fonó Lászlóné záróbeszédében az országos központ köszönetét tejezte ki a helyi szervezetnek, majd a Szózat elénekzésevel a konferencia délelőti része véget ért. Délután a Simonyi út 3. sz. alatti Gyermekotthonban volt gyűlés, amelyen a gyakorlati kérdéseket vitatták meg a megyei titkárok.

Leszállítja a földadót a szárazságsújtotta területeken

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében azokban a községekben, amelyeknek kalászos termése a tartós szárazság következtében súlyos kárt szenvedett, a földadót le lehet szállítani. Feltétel az, hogy a kár valamennyi

kalászosban 50%-ot meghaladjon. A károsodás mértékét háromtagú bizottság állapítja meg és a földadó leszállítását a községi elöljáróságnak vagy a polgármesternek kell az illetékes pénzügyigazgatóságnál kérnie.

A halálra ítélt csendőrmester a törvényszék előtt

A közelmúltban tárgyalta a debreceni népbíróság Szabó Lajos volt csendőrmester, vámpérségi lakos bűnügyét. Szabó Lajos 1944 szeptember 29-én agyonlőtte Koncz Károly hosszúpályi lakost, akit katonai fuvarra hívtak be és a menekülés során csendőrségi felszerelést szállított. Koncz szekerén szökést kísérelt meg, mire Szabó kerékpárral, majd hirtelen üldözte és amikor Koncz nem állt meg, agyonlőtte. A népbíróság háborús bűntett miatt köztársasági halálra ítélte. Felbontás során a Népbíróságok Országos Tanácsa megemlést tette az ítéletet és az ügyet debreceni törvényszékhez tette

át tárgyalás és ítélethozatal végett. Az államügyészség szándékos emberölés büntetése miatt emelt ellenes vádat, a fő tárgyalást hétfőn tartotta meg a törvényszék. Szabó itt is, mint a népbíróság előtt azt hangsúlyozta, hogy jogos fegyverhasználat esete áll fenn és ügyét kivizsgálta annak idején a hadbíró.

A koronatanu, Torma Lajos kocsis, aki látta az üldözést és Koncz agyonlövését, téves idézés folytán nem jelent meg a tárgyaláson, több tanu is hiányzott. A törvényszék a tárgyalást elnapolta és új tárgyalást tart a jövő hónapban.

Ötezer forintot találtak az elfogott zsebtolvajoknál

Mindazok, akiknek június hó 21-én, szombaton, a zsibvásáron, vagy a piacon ellopták pénztárcájukat, jelentkezzenek a rendőrség I. emelet 51. számú szobájában. A rendőrség a szombati razzia során több zsebtolvajt elfogott, őrizetbe vett. Eddig 5000 forintot találtak a zsebtolvajoknál.

Táncvizsga a Svetitsben

Szombat délután 5 óra. A Svetits intézet nagytermében nagy a sűrűség-lorgás. Hiszen táncvizsga lesz, 5 óra után néhány perccel elötlőtől a nézőtér. Veres András bemonddja az első számot, Kővid bevezető után megjelenik a színen Piko Bea, az álomtündér. A kislány még csak 4 és fél éves, de biztosan mozog a színpadon. Utána Nagy Attila és Judit magyar kettőt táncolnak nagy sikerrel. A műsor első részének egyik legkiemelkedőbb száma Vion Enikő tánc. Szünet után Csipkerózsikát eleveníti meg két első elemista, Nagy Judit és Máthé Zsuzsi. Azután egy balettszám következik, táncolja Kozolzi Ágnes, a tánc együttes „legidősebb” tagja. Nini, most meg babavágar lesz! Két édes kis tihó baba látható, Barna Gizike és Szigethy Zsófia. Külön meg kell emlékeznünk a kis lencsi babákról: Sz. Kiss Gittáról, Káoszlassy Katiról és Kovács Emőrről. Most meg a tánciskola legújabb tagja, Juhász Katika száma jön. Ennivalóan édes ez a kislány. Sajnos, az utolsó szám következik, egy toborzó. Táncolják Szigethy Ágnes, Telkes Anna, Sajti Kati és Eva. Igazi huszárszínházban nagyon jól festenek. Egyaránt sok tapsot és virágot kapnak és előadás után megható jelenettel vesznek búcsút kedves és öntelődő tanárnőjüktől, N. Sárközy Violától. (Sz. M.)

Ünnepély az újjáépített Timár utcai óvodában

Megkapóan kedves óvodai ünnepélyt tartottak a Timár-utcai körzeti óvoda apró növendékei vasárnap délután. Az ünnepély tulajdonképpen házszenelés volt mert az alkalommal nyitották a most újjáépített bombakárt szenvedett óvoda otthont.

Bálint Mihály mint az ünnepély elnöke mondott megnyitót. A sok apró gyermeket virágos kerthez hasonlították, akik valóban a nemzet virágjai is.

DEBRECENI Textilkereskedők árubeszerző szövetkeze
Csapó-u. 13. alatt
megkezdte működését.
Tagfelvétel ugyanott.

Ezután Nagy Rudolfné óvónő a gyermekek szeretett Margitka nénije vezetésével megkezdődött a színes műsor. A sok ének és vers közben a kislányok nagyon kedvesen mutatták be, szintén verses formában, milyen jó gazdaszony lesz majd belőlük, míg a kisfiúk a különböző foglalkozásokat mutatták be ugyancsak versekkel és dalokkal ászkve.

Mester Lajos óvodafelügyelő záróbeszédében hangsúlyozta, hogy az itt bemutatott sok bájós szám betanításáért Nagy Rudolfné és a dajka néni, Juhász Sándorné köszönet illeti akik tíz-néhét évvel ezelőtt kezdték meg azt a gyönyörű nevelő munkát, amelynek eredményeiből most csak nagyon keveset, de nagyon szépet láttunk.

Ezután a gyermekek a számukra élményt jelentő délután hozzájuk méltó befejezésként egy-egy csomag cukorkát kaptak Margitka nénitől, akinek viszont hálaük képpen ők a sok-sok színes virágcsokrot adták.

Anyakönyvi hírek

Születések: Lövei Lajos máv. esztergályos Puzdra u. 7. fiú Lajos. Molnár Gyula ref. s. lelkész Nagycsere, leány Anikó. Tarján László és s. Kunhalom u. 1. fiú Imre. Járni Béla kislébelő Béke utca 1. leány Jolán. Gutta Elemér fm Géza u. 10. leány Magda. Kiss Jenő egyetemi altiszt Szülészeti Klinikán, leány Anikó. Tompa András Nagyhegyes 2. fiú András. Dr. Pelyvás Erecsi István tanár Szapannos u. 27. fiú István László Lajos HEV pályaműködés Bőszörményi út 3. fiú Barna. Elek Sándor fm. Szapannos u. 49. leány Erzsébet. Szalós Antal npsz. Hadházi u. 7. leány Aranka. Németh Béla szerelő Csillag u. 67. fiú Lajos.

Eljegyzések: Lós Mihály s. munkás Bőszörményi út 85. és Fekete Júlia Bőszörményi út 85. Kiss Gyula máv. munkás Bellegről 174. és Nagy Mária Bellegről 174. Papp Zsigmond ny. máv. állomáselőjáró Tusnád u. 2. és Erdei Erzsébet Hunyadi u. 15. Tóth József kocsiélenyész Malom u. 51. és Kovács Izabella Malom u. 33.

Halálozások: Kálmánchelyi Kálmán villanyóra hitelezőt ref. 26 éves Szobozslai út 12. Borus Gyula máv. s. tisz. ref. 66 éves, herceg u. 17. Ozv. Atlé Istvánné Gulyás Eszter ref. 69 éves, Korponay u. 12. Szegedi László ny. dohánygyári airtiszt gör. kat. 65 éves Gohér utca 2. Szabó Péter ny. vaagonyári gépkezelő ref. 81 éves, Kinizsi u. 87.

27-én, pénteken délelőtt 10 órakor választmányi gyűlés, fel 12 órakor tisztújító közgyűlés, melyen D. dr. Kérsz Imre püspök tartja a bevezető áhitatot, délelőtt 2 órakor közös ebéd a Kollégiumban. Délután háromnegyed 4 órakor Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész tart előadást arról, mit tehet a nőszövetség az evangélikáció érdekében, fél 5 órakor istentisztelet úrvacsoraszóval. Igézhirdető dr. Makkai Sándor egyet. tanár, egyetemess konvenció missziói előadó.

Szabó, bőrpipari és nőgépek speciális javítása
Horváth Tihamér
műszerésznel, Nonyadi-utca 19.

Helyképviselőt keresünk
állandó, biztos, jó megélehetést nyújtó ügy-
női munkára. A város nagyobb környéke
is a közelethez tartozik. 500 forintot bur-
milyen jellegű birtokait szűkegés Mivel
megkönyv és szorgalmas urak vagy nő-
gyeek ajánlkozását kéri:
FAUST cég, Bpest, V. József Attila-u. 8.

DEBRECEN 4. OLDAL 1947 VI. 24.

Földadó fizetők figyelmébe

Felhívja a városi adóhivatal azon érdekelteket, akiknek a birtokában korábbi keletű földadó lerovását igazoló Átvételi elismervény (bárcalap) van, hogy azokat a városi adóhivatal lakás szerint illetékes kerületében földadó tartozásukra való jóváírás végett legkésőbb 1947. július 5-ig szolgáltatassák be, mert ezután már nem fogadhatók el. Ugyanúgy a gyűjtőkeskedők által 1947. július 1. napja előtt kiállított vételi jegyek is csak 1947. július 5-ig fogadhatók el. 1947. július 1. napjától a városi adóhivatal földadó fizetést igazoló okirat gyanánt csak olyan „Adó” vételi jegyet fogadhat el, amelynek bal felső részében a M. Sz. K. körzet neve (Növénytermelési Hivatal neve), valamint az „Adózó példány” felirás, továbbá a vételi jegy jobb felső részében a nyomdailag lenyomott sorszám fel van tüntetve. Felhívja a városi adóhivatal az érdekelteket figyelmét arra, hogy a pénzügyminiszter ur rendelete értelmében a földbirtok természetben elemi csapások és pedig kizárólag jég-és, árvíz és tűz által okozott rendkívüli károk esetében földadó elengedésnek van helye. — A károkat a kárset megtörténtétől számított 8 nap alatt kell a városi adóhivatalnál írásban bejelenteni, — árvíz esetében pedig az árvíz megszűntétől számított 8 nap alatt. Olyan esetekben, amikor az elemi csapás közvetlenül a természet betakarítása előtt, vagy betakarítás közben következik be, — a kárt azonnal be kell jelenteni. A betakarított és a termőhelyéről már elbortolt — vagy pedig asztagokba, kazlakba, csűrökbe összerakott termények megsemmisülése esetében földadó elengedésének helye nincs.

A református egyházkerületi Nőszövetség konferenciája Debrecenben

A Tiszántúli Református Egyházkerületi Nőszövetség konferenciája és tisztújító közgyűlése június hó 24., 25., 26., 27. napjain Debrecenben a református Kollégium Oratóriumában a következő napirenddel:

Június 24-én, kedden reggel 9 órakor bibliorát tart Pilder Mária orsz. nőszövetségi titkár, 10 órakor egyházmegyei elnöknők beszámolója, 12 órakor egyházkerületi választások előkészítése, délelőtt 2 órakor közös ebéd a Kollégiumban. Délután 4 órakor a lelki szolgálatról tart előadást dr. Ferenczy Károlyné egyházkerületi alélnök. Fél 6 órakor evangélikál Pilder Mária. Utána imaóra.

25-én, szerdán reggel 9 órakor bibliorát tart Pilder Mária, 10 óra kor egyházmegyei elnöknők beszámolója, 12 órakor egyházkerületi választások előkészítése, délelőtt 2 órakor közös ebéd a Kollégiumban. Délután 4 órakor a szolgálat jutalmáról előadást tart Dr. dr. Imre püspök, fél 6 órakor evangélikál dr. Szabó Mihály táblabíró, presbiter. Utána imaóra.

26-án, csütörtökön reggel 9 óra kor bibliát magyaráz Pilder Mária, 10 óra kor egyházmegyei elnöknők beszámolója, 12 órakor mágnapi közgyűlés előkészítése, délelőtt 2 órakor közös ebéd a Kollégiumban. Délután 4 órakor a szolgálat jutalmáról előadást tart Dr. dr. Imre püspök, fél 6 órakor evangélikál dr. Szabó Mihály táblabíró, presbiter. Utána imaóra.

27-én, pénteken délelőtt 10 óra kor választmányi gyűlés, fél 12 óra kor tisztújító közgyűlés, melyen D. dr. Kérsz Imre püspök tartja a bevezető áhitatot, délelőtt 2 óra kor közös ebéd a Kollégiumban. Délután háromnegyed 4 óra kor Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész tart előadást arról, mit tehet a nőszövetség az evangélikáció érdekében, fél 5 óra kor istentisztelet úrvacsoraszóval. Igézhirdető dr. Makkai Sándor egyet. tanár, egyetemess konvenció missziói előadó.

A Fehér Könyv feltárja az összeesküvés eddig ismeretlen részleteit

Vasárnap jelent meg a kormány által kiadott Fehér Könyv, mely az összeesküvés minden részletét megvilágító vallomásokat tartalmaz és azokat fotokópiákkal is bizonyítja. Sok, eddig ismeretlen részletet tartalmaz a Fehér Könyv. Ezek közül valók az alábbiak:

Kapocs Ferenc 1947 június hó 13-án a következőket vallotta: „Nagy Ferenc már 1945-ben jelenlétében számtalanszor kijelentette, hogy a Kisgazda Pártnak a magyar politikai életet oly módon kell irányítani, hogy anak négy állomása legyen: A választásoknak abszolút módon való megnyerése, a békétárgyalásokon eredmény-elérés, a ratifikáció és ennek következtében az orosz hadsereg kivonulása. A kivonulásig Nagy Ferenc és a párt vezetősége minden kérdésben hajlandó volt végső fokozatig kompromisszumot kötni, hogy egyrészt a leleplezett összeesküvő vonal segítségével, másrészt a halogató taktikák ideje alatt kiépített egyéb illegális bel- és külpolitikai vonalak támogatásával olyan helyzetet teremjenek, amely alkalmas lenne arra, hogy a mai demokratikus köztársasági rendszer megváltoztatását, illetve jobbrolását adott időben eredményesen elvégezhesse...”

A követések összeállításánál az a szempont volt irányadó, hogy a hivatalos kisgazdapárti beosztottak közül, aki kénytelen volt a koalíció alapjain nyugvó külpolitikát csinálni, legyen egy másik ember is, aki az illegális külpolitika célkitűzéseit képviseli. Ennek a második vonalbeli politikának irányítója Nagy Ferenc, Kovács Béla, Vargha Béla és Saláta Kálmán voltak. Pontosabban, a külügyi osztály, amelynek első vezetője, Szabó Tamás, disszidált nyugaton, második vezetője Csicsery-Rónay István letartóztatásba került. Ennek a második diplomáciai vonalnak általában ismert tagjai érintkezésben voltak a magyar emigráns disszidenciával, jelentéseiket a Kisgazda Párt külügyi osztálynak terjesztették fel és azokat Saláta Kálmán juttatta el Nagy Ferencnek.

Arany Bálint március 21-i vallomásából: Egy alkalommal este fél órakor érkeztem hazára lakásomba, ahol Saláta Kálmán és Szentiványi Domokost találtam. Egy óra mulva eljött Nagy Ferenc is. Szentiványi kifejtette, hogy olyannak látja Magyarország belpolitikai helyzetét, hogy nem kerülhető el a kormányválság és ajánlatot tett kommunizisták nélküli kormány alakítására. Szentiványi szerint a nagyhatalmak közötti viszony annyira feszült, hogy a háború lehetőségével a közeljövőben számolni lehet. Szerinte a szovjet kormány az első komoly háborús veszély esetén feloszthatja a kalicitót és a hatalmat a kommunizisták kezébe adja át. Ezért a jobboldali pártok már most kell, hogy előkészítsék a politikai tényezők külföldre való menekülését és ottan egy emigráns magyar kormány alakítását.

Arany Bálint 1947 március hó 22-i vallomásában elmondja, hogy fontos feladatnak tartották a nyugatos emigráció felbomlásának megakadályozását. — A hatalom megszerzésére irányuló törekvéseiknél bizonyos halogató taktikát követtek. Ennek célja az volt, hogy a Kisgazda Pártot a baloldali blokk követelésével szemben megmerevítsék és úgynevezett jobboldali blokkot teremtsenek meg, amelybe tömöríteni kívánták a Paraszt-párt és a Szociáldemokrata Párt jobbszárnyát is.

A hetes bizottsághoz szóba került az, hogy bár Radvánszky Antal Svájcban őrizi a 44-ben külföldre vitt 6 millió svájci frankot. Szükség volt egy levél-

re, amelyben kérje Radvánszkyt, hogy ezt a magyar állami vagyontartsa tartálékban, illetve — Nagy Ferenc rendelkezésére. A hetes bizottság Saláta bízta meg, hogy ezt a levelet Nagy Ferencnél megszerezze. Azt is elhatározták, hogy Nagy Ferenc levélét Sós-Géza fogja kivinni Svájcba Radvánszkyhoz. A Nagy Ferenc-féle levél célja az volt, hogy a Radvánszky-nál lévő magyar állami vagyont egyelőre ne hozzák vissza az országba, ne szolgálhassa az a jelenlegi rendszer megerősítését.

A levél célja világos volt előttünk és tudtuk, hogy annak eredményeképpen Radvánszky a pénzt még a magyar összkormány felhívására sem fogja visszaadni.

Hora Endre hirtelen meghalt

Debrecen társadalmának közismert, népszerű tagja volt Hora Endre ékszerész. 37 éves életkorában látzó emberről csak közeli ismerősei tudták, hogy súlyos szívbetegségben szenved. Szíve okozta okozta tragikus halálát is.

Az ékszerész szombaton szobozslói kirándulást tervezett. — Reggel új fűrdőruhát vásárolt magának, üzletzárás után pedig kerékpáron kiment Szobozslóra, megfürdött, majd fűrdőzést után egy ismerősénél, Kondor Kálmán szobozslói városi számvivő-ségi főnöknél vacsorázott. Vacsora után hazaindult Debrecenbe, ismét kerékpáron téve meg a husz kilométeres utat. Hazakerkezése után lefeküdt, s al-mában lepte meg a halál: beteg szíve nem bírta ki a szobozslói kirándulás fáradalmait. Szívszelhűdés érte. Reggel felesége holtan találta ágyában.

Közellátás

Kenyérjegy beváltás. Ertesíti a közellátási ügyosztály a város ellátatlan lakosságát és a pék-mestereket, hogy a június havi hatóság elismert kenyérjegy 13—15-ig kenyér szelvényei és a pótkenyérjegyek június 25—30 napjaira szóló szelvényei június hó 30-ig érvényesek. Fenti szelvényekből a 13-as és 25—26-ára szóló szelvényekre vásárolható illetve szolgáltatható ki a kenyér, június 25-ig, szerdánig.

Kenyérjegy elszámolás. Felhívja a közellátási ügyosztály a pék-mestereket figyelmét arra, hogy június 25-én, szerdán a hatóság elismert kenyérjegy 9—12-es számú kenyérjegy szelvényeivel és a pótkenyérjegyek június 17—24 napjaira szóló szelvényeivel elszámolás lesz a közellátási ügyosztály hivatalos helyiségében.

K Ö N Y V

KARDOS LÁSZLÓ: HÉBER KÖLTÖK ANTHOLOGIAJA

Zsidóság és kereszténység között a béke útját a megismerés egyengelti. Ez töpöthet csak ki a mesteregész szakadékok a két „külön világ” között.

Meg kell ismerünk előszörban magunknak a zsidóknak önön szemlésségük erejét. Formáit, igazi hagyományait. De meg kell ismerünk minden-nyek, aki a társadalmi békét keresi, mi a zsidóság milyen a zsidó lélek, erkölcs, világlátása.

Mindenek megismerésére állig lehet tisztább forrást találni, mint a zsidó költészet.

Ennek a költészetnek színe-javát, a zsidó jelkület leghitelesebb tanúságát let kapja ebben a kötetben az olvasó. Osi imaköltők elemlo alázatát nyugtalan modern szemlések lázza forrongásáig ivel anthologianak útja.

S hogy e munka nemcsak a megismerés, hanem a magasrendű olvasói élvezet, a tiszta esztétikum könyve is, azt a bennfoglalt költemények eredeti erejében kívül a tolmácsolás is biztosítja. Korunk egyik legjelesebb műfordítójának: Kardos Lászlónak az érett és csiszolt, költői átélése kohóján formált alkotása a „Heber költők anthologiaja” melynek ez a könyv új, bővebb, átdolgozott alakja.

— Megtámadta és megverte ismeretlen férfi Szilágyi Sándor Káson u. 12. szám alatti lakost a Kisfaludy utcán. A nyomozás megindult, hogy az esti támadót kézrekerítsék.

H I R E K

Dolgozz, hogy dolgozhass! Debrecen jó hírneve érdekében

Már a fővárosi sajtó is foglalkozik a három debreceni sikerkaszálással, melyek a város terére történtek. Fel kell vetni ebben a vonatkozásban, hogy erőteljesebb és intenzívebb ellenőrzést kellene gyakorolni mindent, ahol csak városi pénzeket kezelnek. Sajnos, egyeseket a könnyű pénzszerezés vágya hamar megtéveszt és hozzájárulnak a hivatalos pénzhez. A közérdek azt kívánja, hogy erélyes és gyakori ellenőrzés történjen. Ha ez így lett volna eddig is, bizonyára nem történt volna meg ama három sikkasztás, amely Debrecenre, bizony, rossz fényt vet.

Időjárásjelentés: Megélénkült északnyugati, északi szél, több helyen eső és zivatar. A hőmérséklet csökken.

Ügyeletes gyógyszerárak: „Isteni Gondviselés” Petőfi tér 6. „Tiszta” Péterfia u. 61.

Rádióműsor, Kedd: 6.30: Falurádió, 6.45: Reggeli torna, 7: Hírek, 7.20: Áttekintés, közlemények, 7.30: Izabella vallásos előlő, 8: Hanglemezek, 8.50: Boris Gorbunov, 9: Bandózene, 10: Hírek, 12: Hírek, 12.15: Operatársulatok, 12.45: Arva gyermekek közt, 13: Házil együttes, 14: Hírek, 14.15: Szentlélek tiszta búza, 14.30: Vonósnyegye, 15: Szóvetkezői negyedóra, 15.15: Rádióiskola, 15.55: Műsorismertetés, 16: Szomszédaink és mi, 16.15: Zenei műsorok Szabadidőszervezők műsora, 17: Hírek, 17.10: Párt híradó, 17.30: Híradó, 17.35: Vöröskereszt közl., 18: Dalok, 18.15: Mit üzen a rádió, 18.45: Világhíradó, 19: Szentivánéji álom, előadás a Stúdióban, 21.20: Hangos híradó, 21.40: Angol nyelvoktatás, 21.50: Hírek országról, 22: Hírek, 22.10: Mit hallunk holnap?, 22.25: Cigányzene, 23: USA lemezek, 24: Hírek. — Bpest II: 17: Ótóra tea, 18: Hírek, 18.05: Versenyművek, 19: Irókról olvasóknak, 19.30: Domán Sári énekek, 20: Hangsúlyozás, 20.30: Rádiószabadságvetem, 21: Hírek, 21.15: Cigányzene, 11.15: Hanglemezek.

— A Kossuth Akadémián meginduló tisztviselői képzés iskolai felvételi pályázati felhívás átvétele véget 1947. évi július hó 15-ig lehet jelentkezni a 4. honvéd kerületi parancsnokság Péterfia u. 58. alatt.

— Dunaioldáron a halászkok egy 269 kg-os vizát fogtak. A halban 50 kg ikra volt.

— Az Anyag és Árhivatal bőrszállítási öszre és téltre 1.710.000 pár típuscipőt és 340 ezer pár lábbeli készítését határozta el.

— Hétfőn délelőtt az igazságügyi minisztérium tisztviselői kara előtt ünnepélyesen búcsúztatták a miniszterelnöki államtitkárrá kinevezett Pongrácz Aladárt és beiktatták az új államtitkárt, Dulán Jenőt.

— A budapesti államrendőrség néhány héttel ezelőtt őrizetbe vette Tabódy István huszárszázados, Horthy Nicolette vőlegényét, aki demokrácia ellenes leveleket küldött ki Svájcban tartózkodó menyasszonyához, külföldi lapokhoz való továbbítás céljából. Tabódy az egyik nyomozó tisztnek kijelentette: „Megváltozik itt még a világ, én mindenesetre jól megnézem a maga arcát.” — Tabódy az elmúlt nap megszökött, de rövid hajszá után sikerült elfogni.

— Vizsgálat indul Muráti Lili, Vaszary János, Koréh Edre, Hajmásy Miklós, Szepesváraljai Haendel Vilmos, Marschalkó Lajos, Gruber Lajos ügyében. A népügyészség politikai multjukat vizsgálja ki, vádiratot ad ki ellenük és kikéri valamennyiüket a Németországot megszálló hatalmaktól.

— Férfitűrdressz 18.98 Ft., gyermekharisnya fehér, zokni, nagy választékban Petőfi kézmunka: par Szent Anna u. 10.

— Kibontottak egy sírhantot a Kossuth-utcai temetőben. F. Kovács Miklós Kossuth u. 39. szám alatti lakos teljeltést tett ismeretlen tettesek ellen, akik a Kossuth-utcai temetőben egy sírt kibontottak. A hullának zseibeibe kerestek valamit. A nemrég eltemetett holttest kilátászik s kutyák rájárat.

PARTELET

Az Aratóünnep rendező bizottságába jelentkezett és még jelentkezni szándékozó tagokat, különösen a múlt évben is már résztvetteket kéri az elnökség, hogy szerdán, június 25-én a párhelyiség nagytérképében feltüntetett teljes számban jelenjenek meg.

— Ellopták a cirkusz két idomított lovát, Donner Bonifác cirkuszigazgató tegnap délelőtt teljeltést tett a rendőrségen fia Gusztáv ellen, mert tegnap virradóra a cirkuszához tartozó két idomított lovat szerszámokkal együtt ellopta és eltűnt. Donner Gusztáv kérekeiretése rádióközörszést is indítanak. Aki valamit tud róla, a rendőrség L. emelet 51. számú szobában Galgóczy hadnagyúval jelentse be.

— Gábor Sándort betöréses lopás miatt őrizetbe vették Hajdúhadházon. Kiderült, hogy nem is emlékszik, hogy hány lopást követett el. A következőket jelentette ki: „Ilyen hamar még a csendőrség idejében sem buktattak le.” Bünlajstromának összeállítására tolyka a nyomozás.

— Agyoncsújtott és a földbe temetett a villám két sashalmi leányt, Rauch Ibolyát és Lebovics Esztert. A két leány a vihar közeldével egy fa alatt állott, melybe villám csapott. A földbe temetett holttestük felismerhetlenségig őszerezőldött.

— Pásztorbottal verte meg haragosát, Barna Mihályné hajdúdorogi lakos feljelentést tett Pocsai Miklós 47 éves hajdúdorogi juhász ellen, hogy őt a legelőn görbe pásztorbottal úgy megverte, hogy igen súlyos, életveszélyes sérüléssel szállították be a debreceni klinikára. Pocsai azzal védekezik, hogy Barnáné támadta meg őt szidalmazta, késélt rontott neki, ő a kést akarta kiverni a kezéből a pásztorbottal és véletlenül érte az ütő Barnáné fejét. Az ellentétes vallomások tisztázására megindult a vizsgálat.

— Talált tárgyként beszoállítottak 1 darab fekete bőrből készült három rekeszes pengőfarcát, benne levő 2 darab rendes és 1 darab testi munkág kenyérgégyel. Tulajdonosa átvétel végett a rendőrség l. em. 59. sz. helyiségében jelentkezzen.

— Aknát talált a tépei országról Solymossy Zoltán 38 éves tépei földműves. Az aknát az országról háromszor vágta a földhöz, mire az felrobant és súlyosan megsebesítette Solymossyt, aki a beretnyóitai kórházban meghalt. A halálos szerültséget kőnyelműség okozta.

— Az amerikai princetoni egyetem, amely a Harvard után a második legöregebb főiskola az újvilágban, június 15-től 17-ig ünnepelte 200 éves fennállását. Erre az ünnepre a világ 500 egyetemét meghívták és valamennyi küldött képviselőt. — A magyar egyetemeket az Amerikában élő professzorok képviselték; a debreceni egyetemet Vasady Béla (Princeton).

* B. Máriássy Magda táncintézetében július 1-én nyári diák tanfolyam kezdődik, Péterfia u. 25.

— A hirtel bűntörőintézetből és fegyházból vakmerő szökési kísérletet jelentettek. A mult este váratlanul sötétség borult a fegyházra. Ugyanis a villanyáramtermelőgépj szíját a pincében valaki elvágta és a sötétséget akarták szökésre felhasználni a rabok. A vizsgálat megindult. A rabok tagadják, hogy ők vágták volna el a gépszíjat.

— Harc negyvenmillió dollárért. Az Egyesült Államokban meghalt Henriette Garret, aki negyvenmillió dollár örökséget hagyott maga után. — Halála után a világ minden részéből jelentkeztek az állítólagos rokonnok a hagyatékért, köztük a magyarországi Kretschmer-család is, amely anyai ágon állott rokonságban az elhunytal. A család jogi képviselője most arra törekszik, hogy a magyar kormány adjon segítséget az örökség megszerzésére. A csehszlovák kormány már tett ilyen irányú lépést a Kretschmer-család csehszlovákiai tagjainak érdekében.

A szovjet önműködő kombájn (aratócseplőgép)

A moszkvai Vladimir Iljics nevet viselő mezőgazdasági gépgyárban, külön tervező műszaki irodát létesítettek a kombájn tömeges gyártására. Az irodában 50 tervező és körülbelül 100 technológus dolgozik. A Szovjetunióban öt gyár már a folyó évben megkezdte az önműködő kombájnok kibocsátását. A tervrajzokat már átadták, most dolgozzák ki, a technológiai folyamatot és rendelik meg a különleges munkapadokat. A kormány határozata szerint 1947-ben 1300 önműködő kombájnt kerül forgalomba.

Az önműködő kombájntól tervezője M. A. Pusztigin, a technikai tudományok doktora, a következő felvilágosítást adta munkatársunknak:

— Közvetlenül, hogy a kombájngép az arató és a cseplőgép kombinációja. Ez a gép egyidejűleg learatja a cseplőt a gabonát, és megtisztítja a kenyérmagokat.

Az önműködő kombájnt tervezte 1946 április 15-én kezdtek meg Moszkvában, az Összövetségi Mezőgazdasági Gépgyártási Intézetben (VISZHOM). A zaporozsi „Kommunár” a rosztovi „Rosztoszelmás” és a ljuberci mezőgazdasági gépgyárak képviselőiből különleges tervezői csoporttal együtt mástól hónap alatt sikerült elkészíteni a tervrajzokat és a „Vladimir Iljics” gyár három kísérleti önműködő kombájnt állított elő.

— 1946 szeptemberében Moszka környékén próbálták ki a kombájnjukat, azután Szibériába szállították őket. A szibériai Tudományos Kutató Intézet szántóföldjein és az omszki terület Kaganovics kerületének kolhozában másodsor is kipróbálták. Az időjárás nagyon esős volt. A talaj sűpedés, a gabona a földön fektet. Az aratás nagy nehézségekbe ütközött. Az önműködő kombájntok a különösen nehéz aratási feltételek ellenére is nagy teljesítményességgel tettek tanúságot és 50 kg-nyi üzemenyanyag megtakarítással dolgoztak, a vontató kombájnnal szemben. Az önműködő kombájntok teljesítményessége több volt, mint két hektár óránként, amellet egy ember kezelte, míg a vontatott kombájntok kezelésére 2-3 emberre volt szükség.

Az önműködő kombájntok megsebesztésénél felhasználják az ösezes hazai és külföldi tapasztalatokat. Az önműködő kombájnt vontató traktor nélkül jár a ZISZ 5 gépkocsi motor segítségével. Vágószervezete a régi gépektől eltérően vízszintesen van elhelyezve a cseplőgép előtt. Ez lehetővé teszi azt, hogy előkészítést végezzenek és kiválogassák azokat a részeket, ahol a gabona már aratásra érett. A vágószervezeten a vászna fémcsavar helyettesíti. A vászna gyakran elszakad. A nedves gabona aratásánál a vágószervezet vászna átvedesedik, szabályozni kell, ehhez pedig meg kell állítani a gépet. A fémcsavar (schnekk) ezt feleslegessé teszi.

A vágószervezetből a gabona az ütődőre kerül, mely a magoknak a polyvból való kivérese elvén alakítja. Ez kevésbé aprítja el a szalmát, mint a vontatott kombájntoknál alkalmazott fogas dob. Eppen ezért az önműködő kombájntoknál csak egy tisztító alkalmaznak kettő helyett.

Az önműködő kombájnt könnyen alkalmazható különböző mezőgazdasági termények, mint pl. borsó, szólyab, napraforgó, köles, kender, len, lőhere stb. betakarításához.

Az önműködő kombájnt billentyűs számlarészje nagyon megbízható munkát végez és kevés veszkárba. Két független hengercapcsolója van: a kocsi mozgó részén és a cseplőgép hajtó szerkezeténél. A kombájnt kényeszermegállása vagy sebességállítás esetén a cseplőgép akadálytalanul folytatja munkáját.

Az önműködő kombájnt a Szovjetunió magas terméseredményt adó, hosszú szalmájú gabonájára és a száraz mély vágásra van berendezve. Ezért növelik a

cseplőszervezet szélességét és ezeközöltek más konstrukciós változásokat.

A legközelebbi években a Szovjetunió kolhozai és szovchozai szántóföldjein ezerszám fognak dolgozni az önműködő kombájntok és elő fogják segíteni a szántó 8 éves tervek nagy munkájának megvalósítását.

SZÍNHÁZ, MOZI, MŰVÉSZET

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Kedden 8 órakor: Eső után köpeny. Munkaelőadás.

Szerdán 8-kor Tizenhétéves vagyok. Lázár Mária és Dékány László vendégfellépéssel.

Csütörtökön 8-kor: Tizenhétéves vagyok. Lázár Mária és Dékány László vendégfellépéssel.

Pamír sakálók címmel izgalmas szovjet filmet mutatnak be ma a Vígyszínházban. A hegyi karavánlozogató bandák ellen vívott kemény küzdelmet vetíti a film, melynek főszerepében régi ismerősként ülvözünk Cserkaszovot, az egyik legnagyobb szovjet színészt. A film külön szenzációja egy idomított csodakutya, mely joggal veszi fel a versenyt amerikai „kollektívával”. A film két napig marad műsoron.

Dzsungel vagy civilizáció? Erre a kérdésre ad letelelet a Vígyszínház legközelebbi nagy filmje, a Tarzan Newyorkban. A világváros híres felhőkarcolói válnak itt Tarzan legújabb és legizgalmasabb kalandjainak szokatlan, de ugyanakkor páratlanul érdekes díszletévé. A mozi látogató ezekre, akiket a Tarzan filmek jogosan csábítottak be a filmvászon elé, bizonyára nagy érdeklődéssel várják a régi Tarzant az új környezetben. A filmet csütörtökön mutatja be a Vígyszínház.

A Csehszlovákiába áttelepített személyek visszaszavírása

A belügyminisztérium sajtóosztálya közli:

Jelentések érkeznek, hogy a magyar-csehszlovák lakosságcsere során Csehszlovákiába áttelepített személyek visszaszavírása indult meg. Az egyezményt beicikkelyező 1946: XV. tc. értelmében mindazok, akik áttelepülésre jelentkeztek és hivatalos szállítmányal az ország határát átlépték, az áttelepülés tényével magyar állampolgárságukat elvesztették és csehszlovák állampolgárokká váltak. — Az egyezmény értelmében az áttelepülésre való jelentkezés teljesen önkéntes volt és attól a jelentkezők áttelepülésük előtt visszaléphetek, tehát az áttelepülés tényével végleges szándékukat nyilvánították, hogy Magyarország területét elhagyják. A lakosságcsere egyezmény alapján a Csehszlovákiába áttelepített személyeket, akik Magyarország területére illegális úton visszaszavírógtak, az ország területéről kiutasítják.

— Azok a nők, akiknek magyar ruhájuk van és az Aratóünnepen részt akarnak venni, jelentkezzenek a Független Kisgazda Párt helyiségében, a Női titkárságnál.

— Chapin, az Egyesült Államok új budapesti követe útnak indult, hogy elfoglalja budapesti állomáshelyét.

— Véget ért az ottavai Mária kongresszus. Spelman newyorki érsek hétfőn az ötnapos Mária kongresszust bezárta, a szabad ég alatt misét pontifikált és imát mondott. A kongresszuson a világ különböző részeiből sok magasrangú róm. kath. egyházi méltóságon kívül mintegy 200 ezer hívő gyűlt össze. — A kongresszus témája „Imádkozunk a békéért” volt.

— Az amerikai övezetből újabb szállítmány indul Budapestre a váci kötszövgyár gépeivel és nyersanyagával, a honvédelmi és földművelésügyi minisztérium, valamint a MÁV értékes szerzásaival és gépkocsi-anyagával.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1947 VI. 24.

— Elkészült a vádirat az össeesküvők utolsó csoportjának ügyében. A budapesti népügyészség vádirata megállapítja, hogy a vizsgálat adatai szerint a vádlottak nyomatékosan gyanúsíthatók azzal, hogy bűncselekményeket, követtek el a demokrácia védelmére alkotott törvény ellen. Mint a Magyar Közösség tagjai, segítették egymást az érvényesülés útján és különféle kulcspozícióban helyezkedtek el, hogy megszervezzék a reakciós gondolkodásra hajlamos társadalmi rétegeket. Az utolsó csoport tagjai között, egész sor mérnök, ügyvéd, nagykereskedő, vállalkozó, igazgató és minisztériumi tisztviselő ügyében készült vádirat. A főtagyalást előreláthatólag két héten belül megtartják.

— Debrecen város elsőlokú iparhatósága az iparügyi miniszter rendelkezésére hivatkozással felhívja az iparügyi miniszter felügyelete alá tartozó iparosok, bányák, kohók és kősztermelő vállalatok és közhasználatu villamosműveket, hogy a hároméves terv végrehajtása érdekében kötelesek termelési tervet készíteni és azt az iparügyi miniszternek jóváhagyás végett bemutatni. Elsőfokú Iparhatóság.

— A Szovjetunió még ez év októberé előtt újabb 100 ezer német haditoglyot bocsát haza.

GYÁSZROVAT

id. Szabó Péter

nyug. dohánygyári gépkezelő 82 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Köztemető II. B. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Kinizsi u. 87. (Minden külön értesítés helyett.)

Fájdalommal tudatjuk, hogy Kálmánczhey Kálmán világiatási vállalatj alkalmazott

hosszas gyengélkedés után 26 éves korában elhunyt. Temetése kedden 3 órakor lesz a Köztemető II. A. ravatalozójából ref. szertartással. Gyászolók: Szüleik, testvérei, sógornője, kis keresztia és a kiterjedt rokonság. Lakás: Szoboszlai út 12. Gebauer tem. vállalat.

Mélyen megrendülve, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy szeretett elnökünk

Hora Endre
a hó 22-én meghalt. Temetése e 25-én délután lesz a Köztemető díszravatalozójából. Emlékét örökké szeretettel megőrzi az Orás, Ekszerész, Látszerész és Vésnök Szakosztály.

Ozv. Hora Endrének szül. Kostya Ilona, úgy a maga, mint a kiterjedt rokonság nevében is szomorú szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje

Hora Endre

órás és ékszerész

37 éves korában tragikus hirtelenséggel csendesen elhunyt. Temetése szerdán 4 órakor lesz a díszravatalozó teremből a róm. kat. egyház szertartása szerint. Gyászolók: édesanyja özv. Hora Károlyné szül. Báthory Róza, valamint a Hora- és Kostya-családok, a kiterjedt rokonság, kartársai és jóbarátai. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett. Részvételátogatások mellőzését kérjük. Lakás: Eötvös utca 42. Gebauer tem. vállalat.

Bátor Iestés, BALOGH Csapó-utca 55.

